

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Ndob/41/2025
Identifikačné číslo spisu: 6125321385
Dátum vydania rozhodnutia: 25.02.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Čanádyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:6125321385.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Čanádyovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobkyne Shredder Technology s. r. o., so sídlom 966 41 Veľká Lehota 322, IČO: 52 203 522, zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Michaelom Klimom, so sídlom Sládkovičova 499/16, 965 01 Žiar nad Hronom, proti žalovanej RPW s. r. o., so sídlom Strojárska 4434, 069 01 Snina, IČO: 53 333 560, zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Kizákom, so sídlom Masarykova 2, 080 01 Prešov, o zaplatenie 14 088,18 eura s príslušenstvom, o návrhu žalobkyne na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Spor vedený na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 68Cb/68/2025 prikazuje na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Banská Bystrica.

Odôvodnenie

Okresný súd Banská Bystrica listom zo dňa 10. júna 2025 predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o návrhu spoločnosti Shredder Technology s. r. o., so sídlom 966 41 Veľká Lehota 322, IČO: 52 203 522 (ďalej aj „žalobkyňa“) na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Poukázal na to, že táto spoločnosť v rámci konania, ktoré sa na Okresnom súde Banská Bystrica vedie pod sp. zn. 68Cb/116/2024, podala vzájomnú žalobu, ktorej predmetom je zaplatenie 14 088,18 eura s príslušenstvom titulom poskytnutých služieb zo záväzkového vzťahu, založeného Zmluvou o poskytovaní služieb zo dňa 18. októbra 2023. Okresný súd Banská Bystrica uznesením č. k. 68Cb/116/2024-199 z 28. februára 2025 vylúčil túto vzájomnú žalobu na samostatné konanie z dôvodu, že na prejednanie sporu o vzájomnej žalobe je kauzálne príslušný iný súd ako Okresný súd Banská Bystrica. Všeobecné pravidlo príslušnosti pri vzájomnej žalobe sa totiž neuplatňuje v prípadoch, ak je na prejednanie vzájomnej žaloby daná osobitná miestna príslušnosť iného súdu podľa § 20 CSP, kauzálna príslušnosť iného súdu podľa § 23 a nasl. CSP alebo kauzálna príslušnosť iného súdu v

obchodnoprávnom spore (do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanja sporu). V týchto prípadoch súd vždy vzájomnú žalobu vylúči na samostatné konanie. Následne došlo k zápisu vylúčenej veci pod novú sp. zn. 68Cb/68/2025, pričom pôvodne žalovaná sa stala žalobkyňou a naopak. Z obsahu vzájomnej žaloby a jej príloh mal Okresný súd Banská Bystrica preukázané, že ide o obchodnoprávny spor (spor z obchodného záväzkového vzťahu sporových strán), pričom adresa sídla žalovanej (pôvodne žalobkyne) je Strojárska 4434, 069 01 Snina.

2. Dňa 16. marca 2025 podala žalobkyňa návrh na prikázanie sporu o vzájomnej žalobe z dôvodu vhodnosti na Okresný súd Banská Bystrica, čo odôvodnila tým, že spor sa týka totožných účastníkov konania a ide o vzájomne závislé nároky. Poukázala na zásah do princípov rýchlosti a hospodárnosti konania, keďže bude nutné viesť duplicitne dokazovanie v oboch konaniach, prípadne by muselo dôjsť k prerušeniu konania do rozhodnutia Okresného súdu Prešov o primárnej pohľadávke uplatnenej vzájomnou žalobou. Argumentovala tiež zvýšenými nákladmi na vedenie konania, najmä dĺžkou cesty na Okresný súd Prešov. Žalovaná s návrhom žalobkyne nesúhlasila, keďže podľa jej názoru žalobkyňa nepreukázala naplnenie dôvodu vhodnosti, čo je nevyhnutná podmienka na prikázanie veci inému ako príslušnému súdu. Zdôraznila, že vzdialenosť a zvýšené náklady sú konštantne judikované ako dôvody, pre ktoré nemožno vec prikázať inému ako príslušnému súdu.

3. Aj podľa názoru Okresného súdu Banská Bystrica nedošlo na strane žalobkyne k preukázaniu dôvodu na prikázanie sporu o vzájomnej žalobe späť na Okresný súd Banská Bystrica. Zdôraznil, že súd rozhodujúci o prikázaní sporu musí mať preukázaný taký dôvod na delegáciu, ktorý musí spĺňať atribúty výnimočnosti, pričom dôvody a argumenty týkajúce sa vzdialenosti súdu a vyšších výdavkov strán sporu túto podmienku nespĺňajú. Poukázal aj na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (1Ndob/64/2010, 6Ndc/1/2017, 2Ndob/8/2022), podľa ktorej úvaha súdu o vhodnosti delegácie zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery strany sporu, ktorá delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť len, ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na protistranu. Podstatný význam má preto aj stanovisko protistrany v spore. Zároveň treba mať na zreteli výnimočnosť inštitútu delegácie sporu. Skutočnosti uvádzané žalobkyňou podľa názoru súdu nemajú charakter takej výnimočnosti, aby bolo možné jej návrhu vyhovieť. Uvedené vyplýva z povahy posudzovanej veci, kedy predmetom vzájomnej žaloby je nárok na peňažné plnenie s príslušenstvom, kým pôvodnou žalobou bol uplatnený nárok na vydanie hnutelnej veci. Jedná sa teda o dva charakterovo odlišné nároky. Okresný súd Banská Bystrica tiež poukázal na to, že v prípade vyhovenia návrhu na vhodnú delegáciu by sa konanie o peňažnom nároku viedlo vo vylúčenom konaní (pod samostatnou spisovou značkou), čo by nevedlo k splneniu žalobkyňou očakávaného výsledku ohľadom rýchlosti konania. Skutočnosť, že v danom prípade došlo k obligatórnemu vylúčeniu veci (vzájomnej žaloby) na samostatné konanie, čoho dôsledkom je zmena kauzálny príslušného súdu v obchodnoprávných veciach, nemôže byť podľa názoru súdu dôvodom pre prikázanie sporu inému súdu, pretože nespĺňa parametre stanovené zákonom a takýmto postupom by došlo k narušeniu zásady zákonného sudcu. Na základe uvedeného Okresný súd Banská Bystrica navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na prikázanie sporu zamietol s tým, že následne bude vzájomná žaloba postúpená na konanie a rozhodnutie Okresnému súdu Prešov.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) ako súd najbližšie spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Prešov (§ 39 ods. 3 CSP), po posúdení okolností predmetnej veci bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že návrhu žalobkyne na tzv. vhodnú delegáciu je dôvodné vyhovieť.

5. Podľa § 39 ods. 2 CSP na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti.

6. Podľa § 39 ods. 3 CSP o prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

7. Prikázanie (delegácia) sporu z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 CSP predstavuje výnimku z

ústavne zaručenej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ktorý je daný na podklade vopred stanovených zákonných pravidiel vecnej a miestnej príslušnosti súdov. K prikázaniu sporu je preto na mieste pristúpiť v tých výnimočných prípadoch, v ktorých by prejednanie veci iným než doposiaľ príslušným súdom znamenalo z komplexného pohľadu hospodárnejšie a rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie posúdenie veci. Dôvody delegácie môžu byť rôzne, v závislosti od predmetu konania, postavenia účastníkov (sporových strán), ale aj doterajších výsledkov konania. Dôvody na strane účastníkov konania vyplývajúce z ich postavenia môžu mať najmä osobnú, zdravotnú, finančnú, prípadne sociálnu povahu. Vzhľadom k charakteru delegácie sporu ako výnimky zo zásady, že vec prejedná a rozhodne súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom vopred stanovených pravidiel vecnej a miestnej príslušnosti, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter. V neposlednom rade nadriadený súd berie do úvahy aj prípadné dôsledky navrhovanej vhodnej delegácie a starostlivo skúma, či delegovaním sporu inému súdu nedôjde iba k tomu, že obdobným spôsobom sa zaťaží druhý účastník konania (protistrana).

8. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie zahŕňa komplexné posúdenie predmetu konania a pomerov účastníkov na oboch procesných stranách. Súd prihliada na pomery a dopad prípadného prikázania veci tak na strane účastníka, ktorý vhodnú delegáciu navrhuje, ako aj na pomery a dopad prípadnej delegácie na ostatných účastníkov konania. Pri tom všetkom treba mať na zreteli aj výnimočnosť inštitútu delegácie sporu. V danom prípade žalobkyňa odôvodňovala vhodnosť navrhovanej delegácie konania sp. zn. 68Cb/68/2025 (o zaplatenie 14 088,18 eura s príslušenstvom) tým, že na Okresnom súde Banská Bystrica sa vedie súvisiace konanie sp. zn. 68Cb/116/2024 o vydanie hnutelnej veci (elektrickej skrine, sériové č. KC201052), ktorá bola žalobkyňi zverená na základe dohody so žalovanou o úprave a oprave veci. Na túto vec bolo žalobkyňou uplatnené zádržné právo po tom, ako žalovaná odmietla uhradiť splatnú pohľadávku žalobkyne, fakturovanú faktúrou č. 2023038 na sumu 14 088,18 eura (titulom odpłaty za poskytnuté služby žalobkyne pre žalovanú). Žalobkyňa poukazovala na to, že tieto vzájomné sporné nároky sporových strán vyplývajú zo spoločného záväzkovo-právneho vzťahu (najmä zo Zmluvy o poskytovaní služieb zo dňa 18. októbra 2023), týkajú sa identických sporových strán, simultánne súvisia a sú vzájomne závislé (determinované). Okresnému súdu Banská Bystrica vytýkala, že pri rozhodnutí o vylúčení vzájomnej žaloby na samostatné konanie neprihliadol na zákonnú podmienenosť vzájomných nárokov uplatnených sporovými stranami voči sebe, keď vydaniu hnutelnej veci bráni práve uplatnené zákonné zádržné právo zo strany žalobkyne, ktoré vychádza priamo zo splatnej pohľadávky v sume 14 088,18 eura. Tieto skutkové okolnosti veci žalovaná vo vyjadrení k návrhu na prikázanie sporu nespochybnila, spochybňovala len ďalšie dôvody uvádzané žalobkyňou, predovšetkým argument, že medzi sídlom žalobkyne a sídlom Okresného súdu Prešov je neprímerane veľká vzdialenosť, čo bude mať o. i. za následok zvýšené trovy konania v dôsledku cestovných výdavkov žalobkyne, jej právneho zástupcov, svedkov a pod. Žalovaná poukázala na to, že podľa odbornej literatúry a rozhodovacej praxe súdov nepredstavuje kritérium vzdialenosti takú okolnosť, ktorá by opodstatňovala prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti. Zdôraznila tiež, že ak by sa konanie o vzájomnej žalobe viedlo na Okresnom súde Banská Bystrica (v prípade vyhovenia návrhu na prikázanie sporu), tak rovnaké cestované výdavky by vznikali jej a jej právnenému zástupcovi.

9. Najvyšší súd SR súhlasí s názorom, že veľkú vzdialenosť sídla žalobkyne od sídla Okresného súdu Prešov a s tým spojené zvýšené náklady (trovy) konania žalobkyne (najmä v podobe cestovných výdavkov a náhrady za stratu času) nie je možné bez ďalšieho považovať za dôvody pre prikázanie sporu inému súdu (v tomto prípade Okresnému súdu Banská Bystrica) z dôvodu vhodnosti. V danom prípade je však potrebné vyššie uvedené argumenty žalobkyne (hospodárnosť konania v súvislosti so zvýšenými trovami konania, nutnosť cestovať viac ako 8 hodín na pojednávanie na Okresný súd Prešov) posudzovať komplexne v kontexte obsahu podanej žaloby o vydanie hnutelnej veci a obsahu vzájomnej žaloby o zaplatenie 14 088,18 eura s príslušenstvom, ktorá bola Okresným súdom Banská Bystrica vylúčená na samostatné konanie uznesením č. k. 68Cb/116/2024-199 zo dňa 28. februára 2025, proti ktorému strany sporu nemohli podať riadny opravný prostriedok. Najvyšší súd SR považuje za nepochybné, že obe tieto konania sa týkajú vzájomných sporných nárokov, ktoré navzájom súvisia a vyplývajú zo Zmluvy o poskytovaní služieb zo dňa 18. októbra 2023, z ktorej žalobkyňa odvodzuje svoj nárok na zaplatenie sumy 14 088,18 eura ako odmeny za poskytnuté služby žalovanej, zatiaľ čo žalovaná

sa v konaní sp. zn. 68Cb/116/2024 domáha vydania hnutelnej veci, ktorú žalobkyňa zadržala na zabezpečenie vyššie uvedenej peňažnej pohľadávky.

10. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR konanie o vydanie hnutelnej veci a konanie o vzájomnej žalobe (o zaplatenie 14 088,18 eura s príslušenstvom) sa týkajú nielen tých istých účastníkov, ale vyplývajú zo vzájomne súvisiacich sporných nárokov, vyplývajúcich z dohody o oprave a úprave veci a zo Zmluvy o poskytovaní služieb zo dňa 18. októbra 2023, ktoré strany sporu medzi sebou uzavreli. V prípade, že tieto nároky budú preskúmané odlišnými súdmi (Okresný súd Banská Bystrica a Okresný súd Prešov), nemožno vylúčiť, že tým dôjde k porušeniu princípu rýchlosti a hospodárnosti konania, najmä v súvislosti s možným duplicitným dokazovaním, či prerušením konania do rozhodnutia iného súdu, a tým aj k porušeniu princípu spravodlivého súdneho konania (konania bez prietáhov), pričom nemožno vylúčiť ani aplikáciu odlišných právnych názorov rozhodujúcich súdov.

11. Vzhľadom na charakter predmetu sporu vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 68Cb/116/2024 a obsah vzájomnej žaloby, ktorá bola vylúčená na samostatné konanie, dospel Najvyšší súd SR k záveru, že sú splnené podmienky pre prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Banská Bystrica. Vzhľadom na uvedené komplexné hodnotenie vzájomných sporných nárokov účastníkov konania uplatnených v konaní o vydanie veci a v konaní o vzájomnej žalobe, ktorá bola vylúčená na samostatné konanie, ktorá je nosným dôvodom pre prikázanie veci Okresnému súdu Banská Bystrica z dôvodu vhodnosti, pri aplikácii rýchlosti, hospodárnosti konania a zabezpečenia princípu spravodlivého súdneho konania, ktoré v sebe subsumuje aj konanie bez prietáhov, má Najvyšší súd SR za to, že sú splnené podmienky pre prikázanie sporu (konania o vzájomnej žalobe) z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Banská Bystrica.

12. Obiter dictum Najvyšší súd SR uvádza, že nemôže súhlasiť s takým výkladom ustanovení § 147 ods. 4 v spojení s § 166 CSP, podľa ktorého by dôvodom vylúčenia vzájomnej žaloby na samostatné konanie mala byť výhradne tá skutočnosť, že na prejednanie vzájomnej žaloby je daná kauzálna príslušnosť iného súdu v obchodnoprávnom spore (v prípade, že strany sporu majú sídla v obvodoch rôznych krajských súdoch). Takýto výklad podľa názoru Najvyššieho súdu SR nekorešponduje s úpravou § 18 CSP, podľa ktorého súd, ktorý je príslušný na konanie o žalobe, je príslušný aj na konanie o vzájomných žalobách, okrem žalôb, pri ktorých je daná osobitná miestna príslušnosť podľa § 20 CSP. Vylúčenie veci na samostatné konanie podľa § 166 ods. 2 CSP v obchodnoprávnom spore tak bude prichádzať do úvahy predovšetkým v prípadoch, keď kauzálnu príslušnosť súdu na konanie o vylúčenej veci je potrebné určiť s použitím kritéria osobitnej miestnej príslušnosti podľa § 20 CSP (nazývanej aj výlučná miestna príslušnosť). Ak nejde o taký prípad, resp. ide o prípad, kedy sa na určenie kauzálne príslušného súdu v obchodnoprávnom spore budú aplikovať kritériá všeobecnej miestnej príslušnosti (§ 13 a nasl. CSP), tak len samotná skutočnosť, že strany sporu majú sídla v obvodoch rôznych krajských súdoch, nepredstavuje dôvod na vylúčenie veci na samostatné konanie. Najvyšší súd SR zdôrazňuje, že tak Okresný súd Banská Bystrica, ako aj Okresný súd Prešov sú uvedené vo výpočte súdov, ktoré sú kauzálne príslušné na konanie v obchodnoprávných sporoch (§ 22 CSP), a teda na oboch pôsobia sudcovia špecializovaní na obchodnoprávnu agendu. Okrem toho zo spisu vyplýva, že po vylúčení vzájomnej žaloby na samostatné konanie táto napadla do rovnakého súdneho oddelenia 68Cb, a teda by o nej mala rozhodovať rovnaká zákonná sudkyňa ako o žalobe o vydanie veci. Preto tiež neobstojí argument Okresného súdu Banská Bystrica, že v prípade vyhovenia návrhu na vhodnú delegáciu by sa konanie o vzájomnej žalobe viedlo vo vylúčenom konaní (pod samostatnou spisovou značkou), čo by nevedlo k splneniu žalobkyňou očakávaného výsledku ohľadom rýchlosti konania.

13. Na základe uvedeného dospel Najvyšší súd SR k záveru, že prikázanie sporu o zaplatenie 14 088,18 eura s príslušenstvom Okresnému súdu Banská Bystrica je nielen možné ale aj vhodné z dôvodov uvádzaných vyššie.

14. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.